

KAMNISKI TEKSTILEC

LETO XIV. — Št. 9-10

30. 10. 1976

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE SVILANIT KAMNIK — TOZD FROTIR IN TOZD SVILA

Naš razvoj zahteva nova investicijska vlaganja

Zmanjšano gospodarsko aktivnost v svetovnem merilu krepko čutimo tudi v našem gospodarstvu. Močno je prizadeta tudi tekstilna industrija, ker se je nakopičilo ogromno zalog in tudi konkurenca je hudo močna. Pojemanje konjunktura na svetovnem tržišču smo krepko čutili tudi v naši delovni organizaciji. To smo predvsem čutili v lanskem letu in v prvih mesecih tega leta. V merilu države se je nakopičilo toliko problemov, da so bili potrebni odločni administrativni ukrepi. Ogrožena je bila likvidnost našega gospodarstva, cene so nevdržno naraščale, inflacijskih teženj ni bilo možno zadrževati, kaj šele odpraviti. Pri tem moramo ugotoviti, da so inflacijski pritoki izvirali ravno iz prevelikega uvoza. Za odpravo vseh teh negativnih posledic so bili sprejeti ostri ukrepi glede zagotovitve plačil, ki naj bi izboljšali nastali položaj.

Zaradi zmanjšane uvoza surovin in drugega repro materiala so se morale delovne organi-

zacije vključiti v stabilizacijske ukrepe in iskati notranje rešitve pri koriščenju domačih surovin.

Tudi našo delovno organizacijo je ta ukrep močno prizadel, saj nam je nenadoma zmanjkalo barvil in drugega repro materiala. Posledice tega pa so bili veliki zastoji v proizvodnji. Z ustreznimi ukrepi smo glede uvoza surovin, ki jih ni na domačem tržišču, delno rešili problem tako, da se proizvodnja lahko normalno odvija.

Povečalo se je povpraševanje na tržišču in OZD so se vključile v izvoz in tako so skladišča gotovih izdelkov zopet prazna. Tudi naša skladišča so se tako rekoč izpraznila, čeprav so bile zaloge koncem lanskega leta in v prvi polovici letošnjega leta zaskrbljujoče. S trenutnim stanjem ne smemo biti zadovoljni in moramo iskati nenehne rešitve pri izboljšanju asortimana, kvalitete in zmanjšanju poslovnih stroškov.

Tov. predsednik DS je na svečani seji organov upravljanja ob priliki praznovanja tovarniškega praznika dejal, da smo se tudi v preteklosti srečevali z ovirami pri našem delu, toda letos smo že ob začetku poslovnega leta krepko čutili gospodarsko stagnacijo. Problemi, s katerimi smo se soočili, so dosegli svoj vrhunec v mesecu aprilu. Realizacija prodaje je bila dosežena le 62 % od planirane. Takšno stanje je zahtevalo od nas vseh, še posebej pa od vodilnih delavcev, hitre in učinkovite ukrepe. Ti ukrepi niso izostali. Delno so bila rešena vprašanja nabave uvoženega repromateriala, da smo lahko s proizvodnjo nadaljevali.

Z ustreznimi ukrepi za izboljšanje nastalega položaja smo dosegli, da se je v mesecu juniju prodaja povečala za 18 % od planirane. Tako je bila popravljena finančna situacija v obdobju januar — junij z realizacijo 94 %.

Za obogatitev asortimana naše proizvodnje moramo pristopiti k določenim investicijskim

vlaganjem. V TOZD Frotir bi morali zgraditi barvarno metrskega blaga. Z metrskim blagom namenjenim za konfekcioniranje plaščev, ravnamo vse prej kot strokovno. Temu je vzrok pomanjkanje medfaznega skladišča. Zato bi bilo potrebno najti rešitev za skladišče tega blaga in prostor za strižne stroje. Tkalnico frotirja je nujno potrebno dopolniti z novimi brezcolničnimi statvami. Tudi v ostalih delovnih enotah, kot so šivalnica in konfekcija, kličejo potrebe po izboljšanju strojnega parka.

TOZD Svila je še posebno v nezavidljivem položaju. Proizvodnja se veča iz leta v leto in povpraševanje po svilenih izdelkih je vedno večje. To se pravi, da TOZD Svila ne more ustreči vsem, zaradi premajhne proizvodnje. Nujno bo potrebno najti rešitev za povečanje tkalnice ter s tem zadostiti povpraševanju. Na ta način bomo doma stikali čim več svilene tkanine in manj uvažali.

Skratka TOZD svila je potrebna nujnega razvoja, če hoče povečati proizvodnjo in priti v korak z modo.

Tak program investicijskih vlaganj pa bo zahteval od vseh nas mnogo napora. S planom razvoja smo te investicije tudi predvideli. Investicijska vlaganja naj bi v letih 77/78 znašala kakšnih 50 milj. din. K razširitvi in izboljšanju proizvodnje pa nas ne silijo samo ekonomski razlogi, ampak tudi socialni. V letu 1978 moramo dokončno rešiti problem nočnega dela žena.

Pri našem nadaljnjem razvoju pa ne smemo mimo tega, da moramo nenehno krepiti in razvijati samoupravne odnose. Zakon o združenem delu nas bo še posebej obvezoval, da se bomo morali vsi vključiti v razprave in odločanje, ko bomo na podlagi tega zakona spreminjali naše samoupravne akte, v katere bomo vtakali naše želje in hotenja.

A. K.

Predsednik DS Stane Zobavnik ob navzočnosti delegatov delavskih svetov sprejema na svečani seji na dan tovarniškega praznika zahvalo in pozdrav za delavce Svilanita od šolarjev osnovne šole Mekinje.

Obisk predstavnikov CK ZK Jugoslavije

Svilanit je pred kratkim obiskala delovna skupina CK ZKJ, ki je skupaj s predstavniki našega kolektiva ocenjevala uspeh razprave o osnutku zakona o združenem delu. Delovno skupino je vodil član predsedstva CK ZKJ, tov. Josip Vrhovec, ob njem pa so bili: Marko Bulc, član CK ZKJ, Ivanka Vrhovčak, članica CK ZKJ, Peter Toš, preds. komisije PCK ZKS za družbenopolitični sistem in samoupravljanje in Mirjana Blagojevič, politični delavec strokovne službe predsedstva CK ZKJ.

Gostom smo razkazali delovne prostore ter jih seznanili s sestavo in organiziranostjo naše delovne organizacije. Ob ugotavljanju, kako je delovna organizacija Svilanit pristopila k javni razpravi o osnutku zakona o združenem delu, je bila najprej podana kratka ocena samoupravnih razmer in kaj bo potrebno v duhu zakona v najkrajšem času spremeniti. Bila je pripravljena analiza samoupravne organiziranosti, vendar pa je razprava ugotovila, da je ta premalo upoštevala nove dohodkovne oz. družbeno ekonomske odnose, ki pa so sicer na ravni novih zahtev, ki jih podaja osnutek zakona o združenem delu. Vsekakor bi bilo potrebno na tem področju še naprej izoblikovati dolgoročno politiko v dohodkovnih odnosih, predvsem v skupnih vlaganjih in načrtovanju skupne politike.

Zakon o združenem delu povdarja v vseh svojih določbah, da se mora nagrajevanje meriti po enotnih kriterijih in da se mora upoštevati dejansko delo slehernega delavca. Sistem nagrajevanja je treba prilagoditi takšnim določbam, da bomo vzpodbujali s tem večjo produktivnost dela in omogočili delavcem pri optimalnem doseganju rezultatov dela tudi temu primeren osebni dohodek. Na področju delitve osebnih dohodkov mora vladati usklajenost, nikakor pa ne dvigovati osebnih dohodkov, ki niso rezultat produktivnosti dela, temveč le konjunkturalnih pogojev na tržišču; tako pridobljena sredstva naj se vlagajo v razširjeno reprodukcijo.

Velik del razprave je bil posvečen delegatskim vprašanjem. Z delegatskim sistemom smo doslej kvantiteto, ki naj se v najkrajšem času spremeni v kvaliteto. Nekateri delavci imajo kot delegati namreč mnogo preveč dela, da bi le tega lahko uspešno opravljali. Aktivirati moramo še ostale neaktivne delavce tako znotraj delovne organizacije kot v krajevnih skupnostih, da bo kvaliteta dela na višjem nivoju. Analiza samoupravne organiziranosti je pokazala, razprava s predstavniki CK ZKJ pa potrdila, da bo potrebno zbor delavcev organizirati izven delovnega časa.

Dokler pa bodo zbori sklicani v delovnem času, bo potrebno izpad proizvodnje nadomestiti v soboto.

Bodoči zakon o združenem delu daje velik pomen pravilnemu in pravočasnemu obveščanju delavcev v združenem delu. Pre-

neseno v naše razmere, naj bi to pomenilo večji obseg izdaj Informativja.

Predstavniki CK ZKJ so ugotovili, da se v informativnih

sredstvih premalo opaža vloga družbeno političnih organizacij. Ali naj to pomeni, po njihovem, da so organizacije premalo aktivne, ali pa se daje premajhen

poudarek njihovi vlogi v informativnih sredstvih? Ob analizi prejšnjih ugotovitev, so razpravljali prišli do zaključka, da so nekatere družbeno politične organizacije (ZSMS) premalo aktivne, OO ZK pa naj svoje članstvo obogati z delavci iz neposredne proizvodnje.

Na zaključku razprave smo ugotovili, da so pred nami še veliki problemi in težke naloge pri uresničevanju zakona o združenem delu v praksi. Delo nas čaka tudi pri pozitivni delegatskega sistema na vseh področjih družbenega delovanja.

Predstavniki delovne organizacije so se delovni skupini CK ZKJ prisrčno zahvalili za njihovo sodelovanje pri razpravi o ocenjevanju uresničevanja osnutka zakona o združenem delu, še posebno za naporke in nove vzpodbude ter rešitve k naši nadaljni samoupravni organiziranosti.

Boris Zagrajšek

Visoki politični funkcionarij so v preteklem mesecu obiskali našo delovno organizacijo.

Raziskava tržišča frotir proizvodov na področju Srbije

Meseca marca letošnjega leta smo začeli z obsežno raziskavo tržišča frotir proizvodov na področju Srbije. Vzrok, da smo se odločili za raziskavo v Srbiji je v tem, ker se prodaja naših frotir proizvodov na tem področju ni odvijala tako, kot smo si zaželeli s planom. Stagnacija v prodaji se je čutila že dlje časa in hoteli smo ugotoviti, kaj so vzroki takšnemu stanju.

Tako smo proučili:

1. strukturo tržišča Srbije
2. konkurenco na tem področju
3. naše kupce v Srbiji
4. potrošnike

Pri analiziranju strukture tržišča Srbije smo se poslužili podatkov, ki jih izdaja Statistični zavod SFRJ v svojih publikacijah, razen tega pa smo nekaj podatkov dobili od Inštituta ekonomskih nauka v Beogradu. Na ta način smo zbrali podatke:

1. število prebivalstva po spolu za leto 1973, 1974 in 1975,
2. število prebivalstva zaposlenih v industriji in rudarstvu, kmetijstvu, trgovini, gostinstvu in zdravstvu v letih 1973, 1974 in 1975,
3. število mestnih, mešanih in vaških gospodinjstev v Srbiji ob popisu leta 1971,
4. povprečni mesečni neto OD v letih 1973, 1974 in 1975,
5. indeks življenjskih stroškov v Srbiji za leto 1973, 1974,
6. delež izdatkov za obutev in obleko na gospodinjstvo v Srbiji leta 1968 in 1973,
7. potrošniški krediti in hranilne vloge v letih 1972, 1973 in 1974,
8. večja mesta v Srbiji po številu prebivalstva ter struktura zaposlenosti.

Drugo, kar smo proučili, je naša konkurenca na tem področju.

Tu se srečujemo s frotir proizvodi naših konkurentov Cvete Dabič Titovo Užice, Frotirke Delčevo in Beograjskega pamučnega kombinata.

Razen tega pa so tu še uvožene brisače iz Kitajske, Češke, Brazilije.

Nadalje je bilo potrebno proučiti naše kupce. Analizirali smo njihov promet v frotirju v letih 1974 in 1975, poleg tega pa smo naše kupce še anketirali. Zastavili smo jim več vprašanj. Nekatera so bila podobna tistim, ki smo jih zastavili potrošnikom. Na ta način smo lahko napravili anketo, kjer smo anketirali obiskovalce sejma. Vprašalnik je vseboval 21 najrazličnejših vprašanj glede barv in vzorcev brisač kot plaščev. Poleg tega smo tudi želeli izvedeti, kako so potrošniki opazili naše propagandne akcije. Iz vseh analiziranih podatkov lahko napravimo naslednje zaključke:

1. Ena srbska družina je leta 1973 kupila za cca 6,90 din, leta 1976 za 13,80 din, leta 1975 pa za 12,00 din naših frotir proizvodov.

2. Naša konkurenčna podjetja kot Cveta Dabič, Frotirka Delčevo in BPK imajo nižje prodajne cene kot Svilanit, toda obseg vzorcev je pri njih precej ožji od Svilanita, razen tega pa je pri njih menjava vzorcev redkejša, kar vsekakor daje prednost Svilanitu, saj vemo, da potrošniki zahtevajo vedno nekaj novega.

3. Življenjski stroški so zadnja leta hitro naraščali, predvsem prehrana, ogrevanje in razsvetljava, poleg tega pa so hranilne vloge prebivalstva naraščale, tako so leta 1973 narastle za 27 % v primerjavi z letom 1972, leta 1974 pa za 29 % primerjano z letom 1973. Tudi potrošniški krediti so v letu 1973

v primerjavi z letom 1972 narastle za 25 %, leta 1974 pa že za 72 % v primerjavi z letom 1973, toda selektivna in velikokrat spremenljiva politika potrošniških kreditov, je ovirala nakup frotir proizvodov v korist trajnih potrošnih dobrin kot so avtomobili, pohištvo in aparati za gospodinjstvo.

Tako so na zmanjšanje absorpcijske moči potrošnikov vplivali vsi faktorji navedeni pod točko tri.

Poleg tega pa moramo omeiniti še velik uvoz frotirja po dumping cenah in to na škodo domače potrošnje.

4. Iz ankete, ki smo jo napravili pri kupcih, kakor tudi pri potrošnikih, lahko ugotovimo, da naši kupci — trgovci v Srbiji ne poznajo najbolje želji in potreb potrošnikov, saj so bili odgovori enih in drugih, glede barv in vzorcev pri brisačah kot pri plaščih, različni.

5. Zato moramo v prihodnje vsu pozornost posvetiti temu, da — proizvodi, ki jih bomo plasirali na tržišče, morajo biti kvalitetni,

— barve morajo biti takšne, ki ustrezajo okusu potrošnikom s tega področja,

— slediti moramo modnim tendencam, predvsem pri kreiranju konfekcije,

— ustvarjati nove proizvode, glede na zahteve in potrebe potrošnikov, glede na spremembe v načinu življenja,

— ob vsem tem pa bo nujno obveščanje kupcev (pri obiskih, s poslovnimi pismi) o našem proizvodnem programu, predvsem o novitetah in podobno. Poleg tega, pa bo tudi nujno obveščanje potrošnikov o vsem tem preko najrazličnejših medijev.

Martina Erman

Svilanitovi nagrajenci

Praznik naše delovne organizacije smo letos bolj skromno obhajali, toda nič manj slovesno. Denar, ki je bil namenjen za pogostitev, smo podarili prizadetim krajem Posočja.

Svečana seja delavskih svetov je bila v soboto, 25. 9. 1976. v mali dvorani Kina Dom v Kamniku. Na svečano sejo so bili povabljeni jubilarji in oktobrski nagrajenci. Povabilu se je odzval tudi predsednik Skupščine občine Kamnik tov. France Svetel in delavcem Svilanita zaželel kar največ delovnih uspehov pri razvoju tovarne in samoupravnih odnosov.

Delavcem Svilanita so ob prazniku čestitali tudi učenci osnovne šole Mekinje in jim zaželeli še veliko ustvarjalnih uspehov.

Po pozdravnih in uvodnih besedah je predsednik delavskega sveta delovne organizacije tov. Stane Zobavnik podelil delavcem darila in nagrade.

Za posebne uspehe na področju organizacije dela, razvijanju samoupravljanja in za družbeno politično delo so dobili prvo nagrado v višini 1.500,00 din, ki jo podeli delavski svet delovne organizacije na predlog družbeno političnih organizacij naslednji:

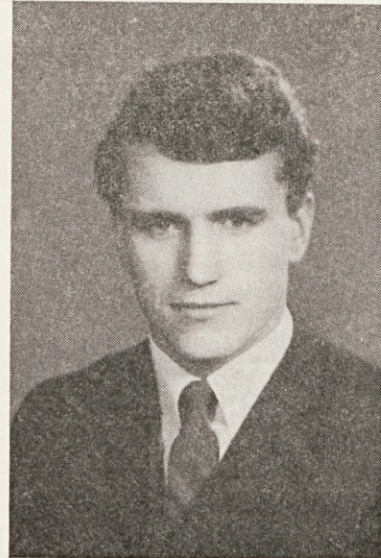
Tov. **LESKOVEC JANEZ** za vidne uspehe na področju strokovnega dela, za dolgoletno delo v delovni organizaciji in za uspehe na področju izboljšanja organizacije dela. Tov. Leskovec opravlja svoje delovne naloge strokovno in uspešno in s svo-

jimi predlogi pomaga razreševati tehnične naloge pri vzdrževanju statev in druge opreme. Delovne obveznosti opravlja z natančnostjo in čutom odgovornosti. Izkazal se je tudi na družbeno političnem področju, saj aktivno že več let dela v samoupravnih organih in družbeno političnih organizacijah. V času njegove zaposlitve v delovni organizaciji je bil večkrat izvoljen za člana sveta delovne enote, za člana delavskega sveta, v odbore in strokovne komisije. V sedanji mandatni dobi je bil izvoljen za

predsednika delavske kontrole TOZD Frotir. Upošteva jo strokovno, samoupravno in družbeno politično delovanje je dodelitev te nagrade imenovanemu utemeljena.

Tov. **PIRŠ ALBIN** je prejel nagrado za viden uspeh pri razvijanju družbenega in delavskega

samoupravljanja. Tov. Pirš je na družbeno političnem delu aktiven, tako v krajevni skupnosti kot tudi v delovni organizaciji. V zadnjem času je pokazal veliko požrtvovalnega dela pri izvajanju akcij — vpisa posojila za ceste. Je aktiven član sveta delovne enote in pred. kom. za izrekanje disciplinskih ukrepov. Opažena je bila njegova vloga tudi v komisiji za dodelitev stanovanj. S svojimi pripombami in predlogi je tudi pripomogel k temeljitejši izdelavi pravilnika o dodeljevanju stanovanj in posojil za stanovanjsko izgradnjo. V odnosu do sodelavcev je korekten in tovariški in za opisano delovanje mu je bila podeljena druga nagrada.

Tov. **ŠKAPIN MARIJA** za vidno prizadevanje pri izvajanju delovnih nalog, skrbi za prihranek na materialu, transportu, pri odpremi pošiljk našim kupcem, za razvijanje delovne discipline in krepitve medsebojnih delovnih odnosov. Tov. Škapinova si je pri naših poslovnih strankah pridobila velik ugled zaradi pristnih odnosov, izvršitve danih obljub pri odpremi blaga in tovariških odnosov. Delo, ki ga oprav-

lja, je odgovorno in izpostavljenost. Ravno pri njenem delu se stikajo interesi delovne organizacije in naših poslovnih strank. S svojo natančnostjo in skromnostjo pri delu vedno zna najti za vsako besedo pravo mesto in seveda s tem in s svojim marljivim delom doprinese koristi delovni organizaciji. Tov. Marija je bila tudi večkrat izvoljena v samoupravne organe, v katerih

je aktivno delovala. Za takšno njeno delo ji je bila dodeljena tretja nagrada.

Ostali nagrajenci, ki so dobili nagrado v višini 750,00 din za prizadevno delo in krepitev samoupravnih odnosov pa so:

1. Končnik Helena, DE šivalnica,
2. Trobevšek Anica, DE šivalnica,
3. Vrankar Terezija, DE šivalnica,
4. Kregar Vera, DE konfekcija svile,
5. Mlakar Marija, DE tkalnica svile
6. Balantič Betka, DE tkalnica frotirja,
7. Flerin Mija, DE tkalnica frotirja,
8. Jeglič Marija, DE tkalnica frotirja
9. Jereb Kristina, DE tkalnica frotirja
10. Poravne Jože, DE tkalnica frotirja,
11. Zobavnik Štefka, DE konfekcija frotirja
12. Vinšek Tončka, DE konfekcija frotirja
13. Uhan Sonja, DE barvarna
14. Knavs Alojz, DE vzdrževanje in energetika
15. Belavič Katarina, DE uprava TOZD frotir
16. Vrankar Jože, DE skupne službe — nabava
17. Povše Pepca, DE skupne službe — splošna
18. Golob Apolonija, DE skupne službe — gospodar. finanč. služba
19. Kotnik Olga, DE skupne službe — komerciala.

Razširitev asortimana svile

V TOZD SVILA, ki se je v svoji proizvodnji v glavnem specializirala na izdelavo kravata, se razmišlja o razširitvi asortimana. To pomeni, da ne bi bila v prihodnosti glavni artikel kravata, ampak bi se sedanji asortiman dopolnjeval z drugimi modnimi artikli, predvsem s takimi, ki so iskani na domačem trgu in se pretežno uvažajo, za kar se trošijo drage devize. Razen tega bo potrebno proizvodnjo domače tkanine kvalitetno in kvantitetno usposobiti, da bomo lahko zadovoljili zahtevam inozemskega trga, saj se zadnje čase kaže močno povpraševanje po metriskem blagu za kravate, predvsem iz Italije in Nemčije.

Povod za razmišljanje o dopolnitvi sedanjega asortimana svilenih izdelkov je v glavnem v tem, da je kravata kot glavni proizvod izrazito sezonski artikel in močno podvržen modi.

Poletni meseci so za prodajo kravata mrtvi, sama moda pa lahko močno vpliva na kvantiteto prodaje tega artikla, kar se je že v preteklosti pokazalo. Zato je pomembno tudi vnaprej dati večji poudarek na kvaliteto in desen kot pa na kvantiteto.

Sedanji asortiman kravata naj bi se tudi v bodoče dopolnjeval z različnimi specialnimi kravatami kot so emblemi, darilne garniture, metuljčki in drugi modni dodatki. Vsekakor pa bi se morala v to proizvodnjo vnesti kravata iz čiste svile, ki se na jugoslovanskem tržišču močno uveljavlja.

Dodatni artikli iz standardne kolekcije kravata naj bi bili v bodoče tudi vojnini in svileni šali, po katerih sprašujejo kupci pri nas že več let.

Zlasti volneni šali, ki jih imamo v proizvodnji že sedaj, so na tržišču zelo dobro sprejeti.

Za mrtve poletne mesece se pripravljamo nov dodatni modni artikel, ki bi zagotovil prodajnost tudi v teh mesecih.

Realizacija razšitve asortimana v proizvodnji svile je vsekakor odvisna od delovnih prostorov, strojne opreme ter takšnega strokovnega kadra, ki bo kos tako pestri in zahtevni proizvodnji, predvsem pa od take samoupravne organiziranosti, ki bo dala delavcu garancijo nagrajevanja po vloženem delu.

Novak Marjan praksi.

Svila brez sviloprejke

Sredi 17. stoletja je človek prvič pomislil na to, da bi proizvajal svilo brez sviloprejke. Angleški kemik Robert Hooke je napovedal, da bodo svilo proizvajali umetno na podoben način kot jo proizvajajo sviloprejke. Tudi Reaumur, poznan po svojem toplomeru, ni hotel prepustiti izdelovanja dragocene svile le naravi. 70 let po Hookeu je predlagal, da bi iz umetne mase, podobne limu, vlekli vlakna. Njegovi pobudi je sledil njegov rojak Grof Hilaire de Chardonnet, ki je to idejo uresničil v

Razgovor s tov. Leskovec Janezom

Na razgovor sem povabil tov. Janeza Leskovca, ki je letos prejel oktobrsko nagrado. Tov. Leskovca poznajo najbrž vsi delavci TOZD Frotir. Njegova življenjska pot se je pričela v Svilanitu v obratu tkalnice frotirja v Šmarci, ki še ni imela imena Svilanit. Preteklo je četrto stoletje njegovega vztrajanja v Svilanitu in bilo je dosti lepih in grenkih časov. Tov. Leskovec je še sedaj prizadeven in vztrajen vodja dela, kritičen sam do sebe in tudi do drugih. Razmišlja o problemih na področju organizacije dela, delovnega reda in samoupravnih odnosov. Kakšna so njegova stališča o teh vprašanjih, vam bo sam povedal v naslednjem razgovoru:

Tov. Leskovec, kaj vam pomeni oktobrsko nagrado, ki ste jo letos prejeli?

To priznanje mi veliko pomeni, če pomislim na delo v preteklosti, in veliko odgovornost za moje bodoče delo. To se pravi, da moram s vojim delom to priznanje, ki mi bo trajen spomin, tudi opravičiti.

Letošnje praznovanje je bilo bolj skromno, ali menite, da bi nadaljevali s tradicijo, kot je bila?

Moje mnenje je, da bi bilo naše praznovanje tako organizirano, kot je naša tradicija. To se pravi, da bi sindikat in dopoldanskem času organiziral športne igre in podelitev nagrad najboljšim športnikom. V popoldanskem času pa naj se vrši ob navzočnosti delavcev svečana seja s podelitvijo priznanj, potem pa večerja in zabava.

Takšnega mnenja je tudi večina delavcev in zdi se mi, da so bili ljudje zelo zadovoljni. S takim načinom praznovanja dajejo vsem delavcem možnost, da se v zabavnem večeru med seboj pogovorijo in se pozabavajo.

Kako vi gledate na naloge, ki so pred nami v zvezi s popravo točkovnega sistema?

Ocenjevanja DM, o katerih teče javna razprava, so sicer v redu, vendar pa prepogosta. Vemo, da smo isto delo opravili pred tremi leti in smo sedaj ugotovili, da ocenjevanja v celoti ne odgovarjajo, pa smo pričeli s ponovnimi ocenitvami, za kar pa močno dvomim, da bi bilo kaj boljše, kot je bilo.

Druga slabost pa je v tem, da vsaka revizija sistema nagrajevanja povzroča veliko negotovnosti, kar vsekakor vpliva tudi na delovno storilnost. O tem vprašanju ljudje veliko razpravljajo. Ugotavljajo, kdo ima več in kdo manj točk. Takšne razprave precej zmanjšujejo storilnost dela.

Navsezadnje moram le reči, da je sistem, ki ga imamo, v redu. Zato bi menil, da niso napačne v tem sistemu, ampak neke drugje. Po mojem mnenju niso razčiščeni delokrogi.

Kakšni so proizvodni problemi v vaši temeljni organizaciji?

Probleme v organizaciji dela in pri storilnosti imamo že 2 leti. Imeli smo preveč zastojev v proizvodnji, ki so še vedno prisotni.

Vzroki za to so baje enkrat barve, to je nepravčasno po barvana preja, ozka grla na snovalih itn. Ob kopici teh problemov, pa si premalo prizadevamo, da bi proizvodnja nemoteno potekala.

Mislím, da je eden od glavnih vzrokov za to nepravilno ali nepravčasno planiranje.

Vem, da bo morda kdo oporekal, češ ni mogoče vsega dobiti takrat in takrat ter ob določenem času, toda če bi odgovorne osebe že vnaprej mislile, kakšni problemi so pri izvajanju plana nabave, potreb surovin in repromateriala, bi morale toliko prej v akcijo. Vsekakor pa ne bi smeli čakati, da se problem rešuje, ko je že ta na dlani.

Ali bi lahko povedali v kakšnem odstotku je bilo manj proizvodnje zaradi zastojev?

Plan dosegamo približno 100%. Upam pa si trditi, da bi takšni, kakršni smo in s sredstvi, ki jih imamo na razpolago, lahko naredili vsaj 10% več. Ta odstotek pa bi pomenil za Svilanit mnogo večji poslovni uspeh kot sicer je.

Kako bi vi ocenili politiko nagrajevanja v Svilanitu nasploh?

Zastavili ste mi težko vprašanje, na katerega ni lahko odgovoriti. Vendar sodim, da te naloge, ko bi bil vsak delavec nagrajen po vložnem delu, doslej še nismo mogli v celoti izpeljati. Že dve leti se trudimo in iščemo razne rešitve, da bi uspelo delo izmeriti in ga po vložnem trudu tudi nagraditi. Na mnogih delovnih mestih je to izvedljivo, vendar teh kriterijev doslej še nismo uspeli rešiti. Tu mislim na izvajalčevo učinkovitost. To je morda eden glavnih vzrokov za težave. Če bi bil delavec postavljen konkretno pred dejstvo, kakšen mora biti njegov rezultat dela in bi bil po tem rezultatu nagrajen, bi bil vsekakor njegov interes do dela večji.

Na organih samoupravljanja smo že večkrat razpravljali o okrepljenosti delovne discipline in odnosa delavcev do dela, vendar se še vedno opaža, da posamezniki večkrat odhajajo z delovnih mest; kakšno je vaše mišljenje o tem?

Mi vemo, da smo o tem večkrat govorili pa tudi ukrepali, kako delavce spraviti iz garderob. Največji vzrok temu je pitje kave in delavke, ki so kadilke, hodijo kadit. Moram pa reči, da se večina tkalk trudi in tudi dosegajo dobre rezultate. So pa posamezni primeri, ki tega reda ne spoštujejo.

Pitje kave med delovnim časom bi ob tej razvadi težko pre-

prečili. Menim, da bi to morali organizirati drugače. Kavo ali kakšen drug topli napitek bi morda ponudili na DM in potem ne bi vsaka skupina zase kuhala kavo.

Kakšno je vaše mišljenje glede raznašanja malice po delovnih mestih?

Kot sem že preje omenil, ob 7. uri se ze prične s kuhanjem kave, okoli 8. ure se pripeje malica in venko delavcev zopet odide v garderobo. Kako to vprašanje konkretno rešiti, ne vem. Mislim pa, da je skrajni čas, da rešimo vprašanje družbene prehrane in v času, ki je določen za malico, se morajo ljudje odpraviti iz delovnih prostorov v prostor, ki je za to določen. Prav bi bilo, da bi organizirali toplo in hladno malico. Zdi se mi, da je nepravilno, da se malica pripravi po zetu posameznika. Pripraviti bi morali en obrok tople malice in en obrok hladne malice. K takšni organizaciji priprave malice bi morali pristopiti čimprej. Malica naj bi se ne razvažala po obratih, da jo ljudje uživajo še pred polurnim počitkom, ampak v času, ki je določen za posamezne delovne enote.

Kaj vas najbolj moti pri delu in s kakšnimi slabostmi se srečujete vsak dan?

Najbolj me boli, ker je preveč zastojev v tkalnici. Vzroki zastojev so nepravčasno po barvana preja, s tem pa zakasnitev primernih osnov in stalne menjave artiklov. Vzroki temu so po mojem mnenju v neučinkovitem programiranju proizvodnje. To so proizvodni problemi, ki jih moramo čimprej rešiti in proti odgovornim osebam, ki so zadolžene za programiranje proizvodnje, sprožiti postopek vprašanja odgovornosti.

Vodstvo TOZD mora zastojem v proizvodnji posvetiti vso skrb.

Velik problem v proizvodnji predstavlja tudi prepogosta menjavanje artiklov. Naj mi oprostijo delavci komercialne službe, ko zagovarjajo menjavo artiklov, češ da so to želje kupcev. Željam kupcev ne moremo ustreči za vsako ceno, še zlasti ne, ko gre za majhna naročila. Mislim, da tudi pri planiranju artiklov nimajo razčiščenih vseh vprašanj v zvezi s potrebami tržišča. Če kupec zahteva manjšo količino določenega artikla po svojih željah, bi morali najprej ugotoviti, ali je ekonomično ustreči želji kupca ali pa mu povedati, da mu zaželjenega tovarna ne more izdelati.

Kakšno je vaše mnenje spričo naštetih problemov glede poslovnega uspeha in rentabilnosti poslovanja?

Upoštevaajoč prevelike zastoje, razdrobljenost proizvodnje sodim, da bo naša brisača predraga. Meter ali kilogram frotirja, kakor koli ga že zmerimo, nas preveč stane. Mi vsi se premalo

zavzemamo za zmanjšanje proizvodnih stroškov.

Čeprav smo izdelali stabilizacijski program le-tega neučinkovito izvajamo. Na marsikaterem področju bi se dalo mnogo prihraniti, toda pri tem nismo kdo ve kako učinkoviti.

Vi ste predsednik odbora delavske kontrole v TOZD Frotir. Zakaj kontrola v tej smeri ne ukrepa?

Moram reči, da je delavska kontrola v pretekli mandatni dobi večkrat opozorila na določene napake. Uspeh ni izostal. Namen imam, da tudi v najkrajšem času skličen sejo, na kateri bomo obravnavali določeno problematiko.

Mislím, da nam vsem skupaj manjka odločnosti, da bi pokazali na osebe, ki delajo dobro ali slabo. Direktor naše temeljne organizacije združenega dela bi moral biti bolj odločen. Od svojih sodelavcev bi moral brezkompromisno zahtevati, da se delovne naloge izvršijo. Mi v proizvodnji opažamo, da so nekateri strokovni delavci premalo zavzemajo za uresničevanje proizvodnega programa. Morda je temu vzrok slaba organiziranost strokovnih služb TOZD. Prav bi bilo, da se samoupravni organi poslužujejo ukrepa odpoka posameznega vodstvenega ali vodilnega delavca, če svojih delovnih obveznosti ne izvršuje. Tako pa se takšne napake tolerirajo, zaradi tega pa trpi proizvodnja in naš finančni uspeh.

Tudi direktor DO bi moral biti bolj odločen glede reševanja naštetih problemov in pri organih upravljanja zahtevati določene ukrepe.

Izgleda, da drug drugega toleriramo, manjka nam smelosti.

Lahko trdim, da če član delavske kontrole pri organih upravljanja govori konkretno in kritično o določenih problemih, zato ne bo imel nobenih posledic. Saj vemo, da so to naše pravice in obveznosti. Prosim, naj bralci ta moj pogovor z vami ne smatrajo kot samo kritiko, saj imamo tudi mnogo pozitivnih rešitev. Menim, da ni prav, da stvari samo hvalimo, saj vsi vemo, da ni vse pravilno. Štvari, ki nas težijo, moramo osvetliti in grajati, vse to pa z namenom, da bi stanje izboljšali.

Ali imate vi kakšno vprašanje, ali predlog, ki ga želite povedati?

Želel bi, da bi si vsi prizadevali za večjo ustvarjalnost pri delu. Naših problemov ne bo reševal nihče drug ampak mi sami. S tem pa si bomo ustvarili dober ekonomski in materialni položaj.

Tov. Leskovcu se za njegove odgovore in predloge, kako pristopiti k reševanju naših proizvodnih problemov, v imenu bralcev lepo zahvaljujem.

Urednik

Vedno moramo biti pripravljeni

Štab civilne zaščite je sprejel odločitev, da na območju tovarne organizira vaje enot CZ, združene s sodelovanjem CZ društev. Vaje so bile planirane in izvedene 24. 9. 1976 v katerih so sodelovali delavci Svilanita in Zivilske. Kdaj bodo vaje in ob kateri uri je ostalo v tajnosti. Sodelujoče gasilske organizacije so vedele le za datum med tem, ko jim pričetek vaj ni bil sporočen. S tem smo pa želeli nekoliko presenečenja za vse nastopajoče. Točno ob 15. uri je bil dan alarm iz občinskega centra. Na območju tovarne so zaprasketale petarde in pričel se je valiti črn dim. Nekateri so v resnici mislili, da se je v tovarni zgodila kakšna nesreča. Enote CZ so takoj stopile v akcijo in čez nekaj

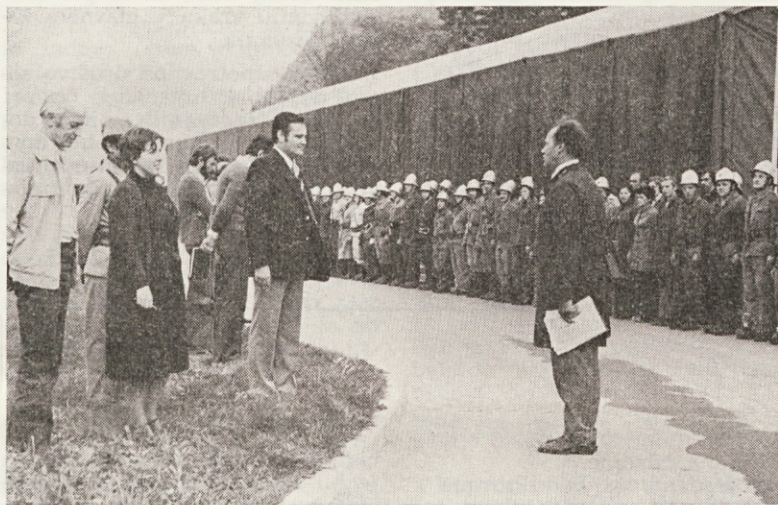
minut so prihiteli tudi gasilci: iz UTOK Kamnik, Stol Duplica, Titan Kamnik, Svit Kamnik in seveda tudi Svilanitovi gasilci.

Gasilske enote so svojo nalogo zelo dobro izvršile. Nekoliko slabše so vaje izvajali pripadniki CZ. Opaziti je bilo, da se posamezniki niso znašli v določeni situaciji in da so bil premalo odločni pri poveljevanju. Pri tem moramo ugotoviti, da delavci, ki so razporejeni v enote še niso dovolj usposobljeni. Pred pričetkom vaj so bili vsi v grobem seznanjeni z nalogami, da bi vodji enot spoznali svoje člane in obratno. Mobilizacija je uspela 90%. Vsi delavci se niso mogli odzvati na poziv, ker so bili eni v bolniški drugi pa so bili odsotni. Ni bilo primera, da

bi se kdo namenoma izmikal vaji in bi se zaradi tega moral zagovarjati. V samih pripravah za pozivanje je bilo nekoliko napak, kar bo treba upoštevati pri naslednjih vajah.

Slišati je bilo nekoliko nego-

Vaje so opazovali tudi predstavniki odbora za SLO Kamnik Cvetko Ferdo, Plevel Peter, Plešnar Vilko, predstavniki zdravstvene službe in nekaterih delovnih organizacij. Spremljali so potek vaj od seje odbora za SLO, štaba CZ, mobilizacijo in

Komandant štaba CZ Bogdan Seljak predaja raport direktorju DO Slavku Ribašu, da so vaje končane.

Zbor pripadnikov enot CZ in oddaja opreme.

dovanja, da je bil predolg mobilizacijski čas. Ta trditev povsem ne ustreza saj v času ene ure t. j. od 14. do 15. ure kurirji niso uspeli raznositi vseh pozivov. Tisti delavci, ki so dobili pozive na delovnem mestu jim je bilo nekoliko dolgo za čakati na znak alarma. Tisti, ki so prišli od doma, so komaj uspeli priti na zborna mesto do 15. ure, nekateri so prihajali celo med potekom vaje.

potek vaj. Po končanih vajah se je vsem udeležencem zahvalil direktor Ribaš Slavko in jih pozval na še tesnejše sodelovanje pri obrambnih pripravah. Štab CZ je na seji razpravljal o poteku vaj in ugotovil, da so vaje dobro uspeli. Sklenil je, da se morajo pripadniki še bolj strokovno izpopolnjevati na tečajih in seminarjih, ki bodo organizirani v začetku prihodnjega leta.

DA

Delati moramo bolj odgovorno

O tem, kaj je produktivnost dela, kaj vse sodi k temu izredno širokemu in občutljivemu spektru vprašanj, marsikdo ne bi našel ustreznega odgovora. Veliko lažje je izmeriti slabe posledice neproduktivnega dela in ugotoviti ekonomsko škodo. Tudi v naši delovni organizaciji produktivnost ni na zavirljivi meji, saj bi bila izkoriščenost strojev lahko večja. V tkalnici imamo preveč zastojnih ur in to nas vedno znova opozarja, da moramo za večjo produktivnost več storiti in manj govoriti.

Res je tudi, da slabosti ne moremo vselej iskati v preslabi organizaciji dela, ker je le ta odvisna od zavesti in marljivosti delavca. Organizacija dela in odnos delovnih ljudi do večje storilnosti pogojuje tudi dobro počutje med delavci. Menim, da slednjega v naši temeljni organizaciji ni v zadostni meri. Delavci lahko neposredno vplivajo na kakovost naših izdelkov, organizatorji proizvodnje pa morajo vplivati na večjo produktivnost. Zmotno bi bilo misliti, da lahko na kakovost naših izdelkov vplivajo le oblikovalci ali kvaliteten surovine, moderna

tehnologija, v veliki meri je to odvisno od nas vseh.

Delovni disciplini bi morali posvetiti več skrbi in tako bi uspeli dosegati še boljše delovne uspehe. Zavedati se moramo,

Varstvo okolja je problem svetovnih razsežnosti. Še tako dovršena zakonodaja tega problema ne more rešiti, če nam kot posameznikom, ki sestavljajo družbo, varstvo okolja ne postane del vsakdanjega mišljenja in vedenja.

Kaj lahko torej posamezniki — občani storimo za varstvo okolja?

1. Solidarnostno poskrbimo, da tudi v navidezno najbolj skritih zaselkih ne bo divjih odlagališč (stresanj odpadkov v potoke, gozdove, ob poteh itd). Kjer odvoz smeti ni komunalno urejen, bodo odlagališča za odpadke povsod določena.

da je vsak delavec med nami člen v verigi delovnega procesa. Z boljšo organizacijo dela, s trdnejšo delovno disciplino bomo lahko dosegali naše planske obveznosti, naši izdelki bodo konkurenčnejši, če se bomo vsi zav-

zemali tudi za nižje poslovne stroške. Z dobrimi in ceninimi izdelki pa se bomo uspeli konkurenčno uveljavljati na domačem in tujem tržišču.

Marjan Gladek

Vsem občanom Kamnika!

2. Posebno pozornost posvečajmo rekam in potokom, ki običajno že takoj ob izviri »krasijo« ne lepe zastavice iz zavrženih plastičnih vrečic.

3. Nikjer brezbrizno ne odmetavajmo papirjev in papirčkov, še manj ogorkov, praznih doz ali celo doslužnih štedilnikov, avtomobilov in podobnih predmetov našega visokega življenjskega standarda.

4. Skrbimo za dostojen videz okolja naših domov, ne dopuščajmo, da se gnojnica prosto razliva na vaške poti, travnike in potoke.

5. Poučimo svoje otroke o vedenju v kulturno urejenem oko-

lju in to zahtevajmo tudi od vodstev šol. »Kar se Janezek nauči, to Janez zna«, v tem primeru še velja. Mladina pa utemeljeno pričakuje ustreznega vedenja pri starejših.

6. Poučimo vse in vsakogar, kako se je treba obnašati v turistično visokokvalitetnem okolju, kakršno je kamniško. Naši gozdovi in gaji morajo spet postati čisti, poti vabljive, reke pa brez polivinilastih zastavic in druge navlake. Dokažimo sebi in svetu, da se s hitro rastjo materialnega blagostanja, tudi z dejanja pogloblja naš odnos do varstva okolja.

Vse za lepše okolje!

Komisija za varstvo okolja pri SOB Kamnik

Se zavedamo pomena energije

O energiji, ki je vir našega življenja, premalo pišemo in govorimo. Večina nas se ne zaveda, kaj je pravzaprav energija, kako nastaja, čemu nam služi in kakšne koristi imamo od nje. Če ne bi bilo virov energije, kot so: premog, nafta, plin itd., bi se človek današnje dobe moral vrtniti v davno preteklost. Samo

viri energije nam seveda ne zadoščajo, če zanje nimamo kurilnih naprav. Neštete naravne vire moramo s pomočjo peči, strojev in turbin pretvoriti v pogonsko oz. toplotno energijo.

Morda nisem v celoti zadel pomena virov in pridobivanje energije ter njeno pretvarjanje v mehanično in toplotno silo, brez

katere si ne moremo zamisliti današnje tehnike. O teh problemih razmišljajo in ukrepajo strokovnjaki in delavci, ki delajo v energetske prostorih, to je kotlovnice in drugih napravah. V naši kotlovnici dela 5 delavcev, brez katerih tovarna ne bi mogla obratovati. Le malokdo jih pozna, še manj se o njih in o njihovih problemih govori. Nanje se le podzavestno spominimo, kadar so hladni delovni prostori v jesenskih in zimskih mesecih. Takrat jih radi pokličemo, rekoč Tone, France, Ivan, v naših prostorih je hladno, ali bi lahko dali kaj več pare. Ko nas ogreje toplo pomladno in poletno sonce, smo na naše kurjače že pozabili. Oni sicer ne sprašujejo, kaj kdo o njih misli in reče, zavedajo se le tega, da je od njih odvisen življenjski utrip tovarne. Če bi kurjač zatajil na delovnem mestu s tem, da bi opustil nadzor nad kotli, bi pripravi ugasnila tudi tovarna. Takrat bi se šele zavedali, kako močno smo odvisni od njihovega dela.

Delovno mesto kurjač v kotlovnici je težko in dogovorno delo. Nenehno mora bdeti nad

množico ur svetlobnih signalov in termometrov. Kljub temu, da je kotlovnica avtomatizirana, brez človeka vendarle ne gre. Za strokovno izpopolnjevanje delavcev — energetikov skrbi njihova stanovska organizacija — Društvo energetikov, ki deluje na območju občin Domžale — Kamnik. To društvo letos obhaja 25-letni jubilej. Na občnem zboru, ki je bil v preteklem mesecu, so ocenili preteklo delo in si zadali za naslednje obdobje nove naloge. Naloga društva je tudi družbeno politično delovanje na področju obrambnih priprav. Člani društva naj bi vplivali tudi na ljudi v smislu, kako si moramo vsi skupaj prizadevati za čistost zraka in okolja. Tudi zasebniki imajo zlasti v zimskem času dokaj velik delež pri onesnaževanju zraka v glavnem zaradi neznanja.

Svojih smotrov pa društvo samo ne more uresničiti, če pri svojih prizadevanjih nima dovolj moralne in materialne opore od vodstvenih struktur organizacij združenega dela in organov upravljanja.

Konda A.

Delo ekipe za nudenje prve pomoči strokovno opazuje dr. Kiren.

Kaj je z gradnjo šolskega centra?

Na zadnji seji odbora za in-formiranje je bilo sproženo vprašanje, kaj je z gradnjo šolskega centra v Kamniku.

Med ljudmi se širijo novice, češ da se center ne bo gradil in da zanj še ni določena lokacija. Takšne govorice bi morali odločno zavračati. Takšne neresnične vesti širijo ljudje, ki najbrž nimajo nič skupnega z družbenimi prizadevanji. Takšne vesti širijo iz raznih vzpodbud, morda celo z namenom, da vnašajo med ljudi vznemirjanja in jih na ta način odvrčajo od družbenih akcij.

Nemogoče je, da bi se posameznik ali skupina družbeno političnih delavcev odločila preusmeriti drugam sredstva, ki se bodo zbrala s krajevnimi prispevki za določene namene.

Resnica o gradnji srednješolskega centra za usmerjeno izobraževanje je naslednje:

Načrti oz. projekti so gotovi in lokacija je določena v Novem trgu v neposredni bližini Doma

invalidne mladine.

S sredstvi, ki bodo zbrana s krajevnim samoprispevkom, ne

Na znak sirene so morali delavci zapustiti delovna mesta in se umakniti v park, kjer disciplinirano opazujejo potek vaj.

bi mogli zgraditi centra. Izdelan je bil celotni program s predračunom koliko bo stal srednješolski center z učnimi pripomočki in ureditvijo okolice. Tega so posredovali Republiški izobraževalni skupnosti za odobritev posojila v višini okoli 2 milijardi S din. Ko bo izobraževalna skupnost odobrila sredstva, se bo takoj pričelo z gradnjo. Urediti bo potrebno še nekatera obrabna vprašanja in v celoti zagotoviti investicijska sredstva. Ko bo vse pripravljeno, se bo gradnja pričela predvidoma v prvi polovici prihodnjega leta.

Center za usmerjeno izobraževanje je za občane življenjskega pomena, saj bi v nasprotnem primeru morali uvesti troizmenski pouk. Ta investicija je tako velikega pomena, da o tem ni pomena razširjati in raznašati neresničnih vesti, da se šolski center ne bo gradil.

K. A.

Razpenjalec za frotir - tkanine

(Prevod)

Za razpenjalec model J.O.S., izdelan specialno za frotir tkanine je značilno, da drži tkanino samo v območju krajca in se ne dotika tkanine z zankami. Zaredi tega niso zanke pomečkane in tudi igle razpenjalca jih ne

trgajo. Razpenjalec ima obročke s posebnimi iglami, ki so razvrščeni eden za drugim. Obročki so v kotu, ki se da nastaviti, pritrjeni na posebnih oseh, ki so pritrjene na preklopni plošči. Osi se lahko zavrtijo za 90°, da se tkanina lažje vpelje. Obročki so razporejeni v določenih raz-

daljah, da se vlek krajca porazdeli na večjo dolžino.

Novi razpenjalec je na tkaljskih strojih z avtomatično menjavo navitkov opremljen z votkovo rezilno napravo. Ta rezilna naprava se sestoji iz dveh okroglih škarjastih nožev iz kaljenega jekla, ki sigurno in dobro režeta. Rezilno napravo poganja bilo z nastavljenim vzvodom, poganja pa ga lahko tudi frotirni mehanizem tako, da se reže samo za vsakim 3. ali 4. udarcem bila.

**Dopisujte
v naše
glasilo**

Tehnične novice

GRADNJA NOVIH KAPACITET FROTIRJA:

Informacije, katere smo dobili iz tržišča in v informativnem dnevniku PRIVREDNI PREGLED Beograd, da se nameravajo graditi nove kapacitete frotirja in popelin tkanine v količini 10 milijonov metrov v Pamučnem kombinatu Vranje, so nas močno vznemirile. Takoj smo stopili v akcijo in zahtevali odgovor od PRIVREDNE KOMORE Jugoslavije, Sekretariata za tekstilno industrijo Beograd in Gospodarske zbornice Slovenije. Obveščeni smo bili, da investicija, o kateri je bilo govora, še ni nikjer uradno registrirana, tako kot zahtevajo obstoječi predpisi.

Da bi se prepričali, kako je s to zadevo, smo se odločili, da obiščemo Pamučni kombinat Vranje in se na licu mesta prepričamo, kaj je res. Tako sva z direktorjem Ljubljanske banke, podružnice Kamnik, tov. Krstičem obiskala Vranje. Najprej sva se informirala pri tamkajšnji banki, vendar za to investicijo niso vedeli. Niti ni bila pri Banki registrirana. Nato sva se oglasila direktno v tovarni, kjer so naju prijazno sprejeli in so seveda že vedeli, čemu je namenjen najin obisk, ker so že dobili dopis od Privredne komore. Po daljšem razgovoru so nam zadevo obrazložili in povedali, kako je do tega prišlo. Pamučni kombinat ima zelo lepe poslovne uspehe, ki mu jih daje predvsem lastna predilnica s prodajo bombažne česane preje. Močna akumulacija in ogromno nezaposlene delovne sile jih sili, k nadaljnji razširitvi njihove tovarne. Ideja o proizvodnji frotirja je samo ena od možnih variant, ki so jih predvidevali v 5-letnem perspektivnem programu razvoja, brez predhodne analize trga in ostalih tehničnih zadev. Da je prišla ta zadeva v časopis, sami niso vedeli. Referent za plan je dal podatke novinarjem pač iz plana 5-letnega razvoja. Po detajlnejši analizi, da se bodo povezali z vsemi proizvajalci frotirja, v kolikor bodo še nadalje računali na proizvodnjo frotirja. Tudi oni ne želijo

in nimajo interesa, da bi šli v proizvodnjo, katere kapacitete so že zadostne za naše tržišče.

Velike težave, ki jih imamo v barvarni z manipulacijo lužine, so nas prisilile, da uredimo manipulacijo bolj racionalno in varno. Pred barvarno se te dni postavlja rezervoar za lug, v katerega se bo polnilo tekočo lužino

iz cisterne. V barvarno bo speljan cevovod, ki bo dovajal lužino za potrebe proizvodnje.

vodnjak za tehnološko vodo, ki ga začasno ne moremo koristiti.

Na zahodni strani tkalnice frotirja Komunalno podjetje Kamnik popravlja kanalizacijo, katera je na več mestih prekinjena tako, da je odvod večkrat moten. Fekalije pritekajo tudi v

V konfekciji frotirja se je že pričelo z demonstracijami za uvedbo merjenja časa po sistemu work factorja; novembra in decembra pa se bo že začelo uvažati work factor.

J. M.

Nov tkalski stroj za frotir

(Prevod)

Tkalski stroj za frotir s prijemalcem tip FW, ki je bil razstavljen na ITMI, bazira na modelu, ki je bil zgrajen za firmo Cannon Mills, Kannapolis/N.C., USA. Ta tkalski stroj uporablja vnašanje votka z odprtim zevom, kar je še posebno ugodno za tvorbo zank. Stroj je zgrajen za širine 180, 210, 240 in 260 cm, vnos votka pa je odvisen od širine in znaša med 370 in 440 m/min. Stroj lahko sprejme zankasti valj s premerom koluta do 800 mm in pri posebnih izvedbah do 1000 mm in valj vezne osnove do premera koluta 300 mm. Na blagovni valj se lahko navije blago do premera 570 mm.

Dopolnilo k poznanim konstrukcijskim posebnostim Dornier tkalskega stroja je dodatna izvedba za frotir, opremljena s posebno ureditvijo. Zev tvori listovka na prisilni pogon z 20/21 oz. 28 platinami ali žakardni stroj. Pri tkalskem stroju z žakardom se tvori osnovni zev tako, da ob strani dogradimo ekscentre s prisilnim pogonom listov. Barve za votek — dve ali štiri se lahko izberejo na listovki ali na žakardnem stroju in se od tu tudi vodijo. Tudi vodenje vseh funkcij za premikanje frotirja, za regulator z zapadkami, za osnovni regulator in za napravo za tvorbo res, ki imajo vsi elektromehanski pogon, se vrši od listovke oz. žakardnega stroja.

Dva toga prijemalca vneseta votkovno nit v tkalski zev, pri čemer se voden prenos niti izvrši v sredini zeva.

Prijemalce in tkalski greben poganja dvojni ekscenter v zaprtem gonilu, ki je na obeh straneh v oljni kopeli. Dviga prijemalca se lahko nastavi brez stopenj in se zato lahko hitro prilagodi vsakokratni delovni širini.

Premikanje tkanine vodi valj z diferencialnim pogonom, ki vnaša blago. Ta valj se lahko izklopi z zapadkami. Pogon frotirja se lahko zelo hitro preklopi s tehnike trivotkovne vezave za tri votke na štirivotkovo. Višina zank se lahko nastavi brez stopenj v območju od 6 do 16 mm.

Zankasto osnovo z menjalnim zobčnikom. Odvlek zank se vrši z izravnalnim valjem in z enostavno tračno zavoro za valj zankaste osnove.

Regulator z zapadkami, ki se da izklopiti, vleče blago v zvezi z iglastim valjem. Temeljno osnovo vodi »Hunt« regulator temeljne osnove, ki se da tudi izklopiti. Ležišče osnovnega valja je opremljeno z valjčnimi ležaji. Svornik temeljne osnove premika sem in tja tudi priprava za frotir. Za zankasto in za temeljno osnovo sta predvideni posebni zaustavki. Svornik za zankasto osnovo je progresivno vzmeten. Krajec tvori posebna naprava za tvorbo sukljanke. Votek pa kontrolira elektronska votkova zaustavka.

Čista beljakovina pridobljena iz bombažnega semena

Uzbekistanskim znanstvenikom se je prvič posrečilo pridobiti popolnoma čisto beljakovino iz bombažnih semen. Vzhodno nemška agentura ADN poroča, da so podobne poizkuse delali znanstveniki tudi v drugih deželah, a jim do sedaj ni uspelo odstraniti različne primesi beljakovin. Beljakovina, ki jo pridobivajo sovjetski znanstveniki, vsebuje po poročilih agencije TASS samo 3 do 4 % vode. Strokovnjaki so se odločili za bombaž zato, ker je to najvažnejša

kultura v Uzbekistanu, saj je letno pridelajo nad 5 milijonov ton. Iz te kulture pridobivajo bombažna vlakna iz semen pa bombažno olje. Ostanek je 1 milijon ton »oljne pogače«, ki so jo do danes zelo malo izkoriščali, kljub temu, da vsebuje zelo dragocene beljakovine. Leta 1980 bo znašal bombažni pridelek v Sovjetski zvezi 9 milijonov ton. Takrat bo možno proizvajati takšno množino hranljivih beljakovin, ki bo odgovarjala pšenični žetvi na 1 milijonu ha.

Od ideje k praksi

Če hočemo biti pravični, moramo reči, da je umetna svila angleški, francoski in nemški skupni izum. Kemični osnovi za ta odkritja so prispevala genialna odkritja posameznikov in večkrat tudi samo slučajji.

1839. leta je A. Payen izločil iz lesa lignin in s tem je bila ustvarjena osnova za proizvodnjo celuloze.

1845/46 leta je Chr. Friedrich Schönbein razvil v kolloidum, ki

je izhodišče za pridobivanje svile.

1883. leta je Sir Wilson Swan raztopil nitrocelulozo v koncentrirani očetni kislini in jo potisnil skozi šobo. Otrdelo nit (umetno svilo) so uporabljali za žarnice. Zasluga grofa Chardonneta je v tem, da je raztopino, ki jo je razvil v laboratoriju, prenesel v industrijsko parko. Zato velja upravičeno za ustanovitelja industrije kemičnih vlaken.

Tudi v Stolu so imeli obsežno vajo ob sodelovanju IGD Kamnik.

Posnemajmo jih

Delavec, ki ima čut odgovornosti do sredstev, s katerimi dela, le-te varuje in neguje je resnični samoupravljalec. Solju dje, ki ukrepajo na kraju samem, če vidijo, da nastaja škoda in to preprečijo. Zavedajo se, da s tem, ko škodo preprečujejo, koristijo sebi. Nekateri pa so taki, ki samo govorijo, da drugi delajo škodo, niso pa pripravljeni ničesar storiti, niti opozoriti tistega, ki to dela. Mnogi so taki, da nočejo ničesar videti. Uživajo, ko stoje ob strani in opazujejo kako se dela škoda iz objestnosti ali namenoma. Kakšno zavest in čut odgovornosti mora imeti delavec do materialnih dobrin, naj povedo naslednji primeri:

Bilo je pred kratkim, ko so v medfaznem skladišču gorele luči, čeprav je bilo že svetlo. K stikalu pristopi Vilko Vrtačnik, ugasne luči rekoč: »Škoda je, da bi gorele, saj je že dovolj svetlo, da se vidi delati.«

V septembrskem deževju je voda dvakrat vdrla ob nosilnem stebri v šivalnico. V nočni službi sta bila Keršnar Anton in Spruk Franc. Ponoči je močno deževalo in slutila sta, da v šivalnico vdira voda. Voda je že zalivala parket. Takoj sta ukrepala tako, da sta pobrisala pod

in pod curek postavila posodo. Tako sta preprečila nepredvideno škodo.

Pri nočnem obhodu je vratar Spruk opazil skozi okno, da v konfekciji svile gori lučka na likalniku. Ukrepal je tako, da je likalnik, ki je bil stoje postavljen na mizi, izklopil.

Janežič Franc si je slučajno ogledoval prostor za odlaganje smeti. Zagledal je sveženj povezanih popolnoma novih galirnih vrvic, jih pobral in spravil v skladišču, misleč, da vrvice porabi za povezavo kakšnega paketa. Če bi teh vrvic ne pobral, se sploh ne bi ugotovilo, da so bile zavržene nove vrvice, ki se rabijo pri statvah.

Podgoršek Milena, blagajničarka se je močno vsekala v roko, tako da z njo ni mogla delati skoraj tri mesece. V tem principu ni koristila bolniške in je ves čas opravljala svoje delo, čeprav težko. V prvem tednu po poškodbah pa je koristila svoj redni dopust.

Najbrž to niso posamezni primeri. Prepričan sem, da jih je še mnogo več, vendar bi morali o takšnih delavcih pisati in jih predstaviti drugim za vzgled in posnemanje.

A. Konda

Koroški borci so ponovno postavili spomenik na Robežu.

Uresničevanje družbenega dogovora o izvajanju štipendijske politike

Sistem štipendiranja, ki je zavil v jeseni 1974, je poenotil štipendijsko politiko v SRS ter odpravil tudi njeno diferenciacijo glede na ekonomsko moč občine oziroma organizacije združenega dela. S sprejetjem družbenega dogovora o nalogah pri oblikovanju in izvajanju štipendijske politike, je bila ta raznolikost odpravljena, saj le-ta za-

gotavlja enake možnosti kadrovanja organizacij združenega dela, skladno z njihovimi potrebami. Glede na to, da so štipendije pomembna oblika uresničevanja kadrovske politike in hkrati omogočajo tudi bolj izenačene materialne možnosti za izobraževanje, združujejo delovni ljudje sredstva v višini 0,5 % sredstev za osebne dohodke na ravni

občin, s ciljem, da se uresničuje konkretizacija kadrovske politike in s tem tudi vključevanje večjega števila mladih ljudi v združeno delo glede na potrebe gospodarstva in družbenih dejavnosti. To pomeni, da v ustrezno urejenih pogojih kadrovanja beležimo urejeno štipendiranje. S štipendijami iz združenih sredstev pa uresničujemo tudi načelo solidarnosti, s katerim preprečujemo diferenciacijo vpisa na osnovi materialnega položaja, če neposredni kadrovski interes še ni izražen.

Pravica do izobraževanja zahteva družbeno in materialno odgovornost do tistih, ki dajejo sredstva za izobraževanje. S tem postajajo delo in rezultati, ki jih posamezniki dosegajo v procesu vzgoje in izobraževanja, realna osnova njihovega samoupravnega položaja. Tako se povezujejo z organizacijami združenega dela še predno združijo svoje delo v delovni organizaciji, za katero se pripravljajo. Torej se izenačujejo z delavci, ki se iz delovnega razmerja vračajo v izobraževanje. Prav tako pa mora postati načelo socialistične solidarnosti bistvena sestavina družbeno-ekonomске in socialne politike združenega dela.

II. Osnovna problematika

1.

Dokaj neugodno je uresničeno načelo družbenega dogovora — povezovanje mladih z združenim delom, kar naj bi pomenilo večje vključevanje v kadrovske štipendiranje, ki za delo tudi nagrajuje in k delu stimulira. Evidentiranje potrebe po kadrovskih štipendijah so v letošnjem letu nekoliko višje v primerjavi z lanskim (indeks 121,7). V letu 1975 smo beležili 4.468 potreb po kadrovskih štipendijah, v letošnjem letu pa 5.438, s tem, da je najvišji porast evidentiran pri poklicnih šolah v primerjavi z letom 1975 (indeks 169,9).

2.

Načelo solidarnosti in s tem izenačevanje materialnih možnosti je v največji meri realizirano, saj v času od sprejema družbenega dogovora beležimo visok priliv števila štipendistov iz združenih sredstev. V SRS je bilo v januarju 1976 evidentirano 28.852, v maju pa že 32.407 štipendistov iz združenih sredstev, vključno s tistimi učenci in študenti, ki prejemajo razliko na osnovi 11. člena samoupravnega sporazuma. Lahko torej rečemo, da socialni kolektiv na tem področju pomeni velik prispevek družbenih prizadevanj za enake možnosti vključevanja mladih v vse oblike izobraževanja.

3.

Sredstva, ki se združujejo po stopnji 0,5 predstavljajo v sedmih mesecih letošnjega leta povprečno 17.341.753 dinarjev mesečnega dotoka. Mesečni dotok sredstev je zlasti v manj razvitih občinah nižji od planiranega. V primeru, da podpisnica samoupravnega sporazuma zaradi blokiranega računa ne more poravnati obveznosti, uvrsti služba družbenega knjigovodstva to obveznost v vrstni red terjatev in jo poračuna skladno z zakonom. Zato dotok združenih sredstev

mesečno varira, ker gre v takih primerih za poravnavo obveznosti podpisnic za več mesecev za nazaj.

4.

Jasno je, da se še tako urejeno področje družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja samo po sebi ne more uveljavljati. Družbeni dogovor sam po sebi še ne zagotavlja dotok sredstev, ki bi bil potreben za sedanji obseg štipendiranja. Zato sta izvršni odbor in skupna komisija na ravni republike obravnavala uresničevanje dogovorjene štipendijske politike z vidika finančne situacije v mesecu juniju 1976. Ocenjena finančna situacija je narekovala sprejetje začasnih ukrepov, ker je načelno priznana pravica do štipendije vsem, ki izpolnjujejo pogoje, pomenila ne le večji priliv štipendistov iz meseca v mesec, ampak tudi močno bremenila združena sredstva, ki za ta obseg štipendiranja niso več zadostala. Osnovni vzroki: visoki materialni census, odprti razpisni roki in slabo vključevanje mladih v kadrovske štipendiranje. Zato so bili potrebni hitri in enotni ukrepi, sprejeti v težnji, čim manj prizadeti tiste štipendiste, ki so te družbene pomoči najbolj potrebni.

III. Ocena

Ob teh rezultatih ugotavljamo sledeče:

1.

Preverjanje upravičenosti do štipendije iz združenih sredstev je bilo v vsakdanji praksi zelo pomanjkljivo. To nedoslednost pri izvajanju družbenega dogovora in morda tudi vpliv ozkih lokalnih interesov je privedla do razhajanja med razpoložljivimi sredstvi in prikazanimi potrebami, kar pomeni, da je bila pripravljeno po enotnem, dogovorjenem pristopu k izvajanju štipendijske politike v posameznih skupnih komisijah različna. To pa seveda ustvarja težave pri normalnem izvajanju sistema štipendiranja in s tem tudi zavira uresničevanje solidarnosti.

2.

Ob tem lahko ugotovimo, da se skupne komisije v občinah niso dovolj potrudile, da bi sledile potrebam združenega dela in sprejetim odločitvam v kadrovski politiki, kar pomeni, da se niso aktivno vključile v usmerjanje štipendistov iz združenih sredstev v kadrovske štipendiranje. Zveza skupnosti za zaposlovanje je posredovala podatke o potrebah organizacij združenega dela po novih štipendistih za šolanje na srednjih in visokih šolah v letu 1976 vsem skupnim komisijam, poleg tega pa uvedla tudi enotno evidenco kadrovskih štipendij v SRS. V letu 1976 je bilo iz združenih sredstev preusmerjeno v kadrovske štipendiranje le 408 štipendistov, okoli 2.000 kadrovskih štipendij pa še vedno ni zasedenih.

3.

Na osnovi ugotovljenega porasta štipendistov iz združenih sredstev je število kadrovskih štipendij nizko. To lahko pripisujemo predvsem pomanjklji-

vemu izvajanju kadrovske politike ter neizpolnjevanju 10. člena družbenega dogovora, po katerem študentje izgube pravico do štipendije iz združenih sredstev, če kadrovsko odklonijo. Beležimo pa tudi, da se vse več mladih ljudi odloča za smeri izobraževanja, za katere ni neposrednega kadrovskega interesa. To pa pomeni, da dobimo del kadra neprimerno usposobljenega (neskladje med potrebami združenega dela in usmerjenostjo kandidatov).

4.

Prav tako pa tudi podatki o učnem uspehu niso vzpodbudni, saj je 608 učencev srednjih šol — štipendistov iz združenih sredstev zaključilo razred z negativnim uspehom. Zato bo potrebna večja pozornost in doslednejše upoštevanje 4. člena samoupravnega sporazuma, na osnovi katerega imajo učenci, študentje z boljšim učnim uspehom, prednost pri dodeljevanju štipendij, s tem da izpolnjujejo tudi ostale kriterije tega določila.

IV. predlogi

1.

Na podlagi ugotovljenega bo potrebno pri dopolnjevanju sistema štipendiranja zagotoviti ustrezne kriterije, na osnovi katerih bo ohranjena realna vrednost socialnega korektiva, ki bo istočasno tudi privedla do doslednejšega uveljavljanja načela po povezovanju štipendistov z združenim delom. To pomeni, da bodo morala vsa nadaljnja prizadevanja vključevati tudi intenzivno spodbujanje mladine za izobraževanje v skladu s potrebami združenega dela.

2.

Skupna komisija na ravni republike je na svoji 5. seji, 30. 6. 1976, sprejela vrsto sklepov v smeri stabilizacijskih prizadevanj z željo po večji racionalizaciji tudi na področju štipendiranja s tem, da se zagotovi štipendije iz združenih sredstev najpotrebnejšim. Finančni učinek teh ukrepov je bil ugoden, saj so se zahtevki skupnih komisij v mesecu juliju zmanjšali za 33 % (glede na prikazano 100 % junijske potrebe). Nov dotok štipendistov ter aktiviranje tistih, ki so v času počitnic stanovali doma (650 din oziroma 200 din), pa bo ponovno lahko povzročil resno finančno stisko. Zato je potrebno pristopiti k odgovorni in kvalitetni obravnavi vlog, preusmeritvi oziroma poiskati vse možnosti pretoka v kadrovske štipendiranje ter nuditi družbeno pomoč le tistim, ki so jo resnično potrebni. Dejstvo je tudi, da so sredstva za štipendije pogojena z ekonomsko rastjo in ne morejo presežati možnosti, ki jih naša družba ima.

3.

Za dosedanje in nove prosilce (v kolikor je ugotovljeno, da nimajo možnosti za pridobitev kadrovske štipendije) opraviti selekcijo na osnovi določil 4. člena samoupravnega sporazuma o štipendiranju. To pa pomeni upoštevanje prednostnih pogojev:

- slabše materialno stanje (določiti cenzus za dohodek družinskega člana oziroma katastrski dohodek),
- boljši učni uspeh,
- otroci iz delavskih in kmečkih družin.

Ti prednostni pogoji so obvezujoči za vse s tem, da se vloge kvalitetneje obravnava in stalno preverja (tudi dosedanje, ker je lahko prišlo tudi do sprememb,

ki niso evidentirane, npr. sprememba dohodka, število družinskih članov).

4.

Skupne komisije naj tudi preverijo, če so bila sredstva, ki se zbirajo v občinah oziroma regionalnih skladih za izobraževanje delavcev pri zasebnikih, nakazane na zbirne račune za štipendiranje.

5.

Republiška konferenca SZDL, republiška konferenca ZSMS in republiški svet Zveze sindikatov Slovenije morajo preko svojih organizacij v občinah zagotoviti ustrezno organizacijo in večjo aktivnost skupnih komisij za štipendiranje ter doseči, da bodo le-te odločale o vseh bistvenih vprašanih štipendiranja.

M. L.

Zaključek vpisa posojila za ceste

Končujemo akcijo zbiranja sredstev za izgradnjo cest v Sloveniji. Vpis posojila je v naši delovni organizaciji potekal kolikor toliko v redu. Čeprav je večkrat prišlo do neljubih prijetljajev. Akcija je potekala od 1. junija do 10. oktobra 1976. Posojilo je vpisalo 712 zaposlenih od skupnega števila 763 ali 93 %. Za naše podjetje je bilo določeno din 1.161.995,00, vpisane pa je bilo 834.700,00 din ali 80,43 %.

Stanje vpisa po delovnih enotah:

DE šivalnica

Od 148 zaposlenih je posojilo vpisalo 147 delavcev v znesku din 147.800,00. Posojila ni vpisala Telban Matilda.

DE tkalnica frotirja

Od 228 zaposlenih je posojilo vpisalo 214 delavcev v znesku 267.300,00 din. Posojila niso vpisali: Burkeljca Marija, Drolc Anton, Balantič Branka, Kolar Jelka, Kregar Marjana, Mihelin Franciška, Močnik Milan, Novak Jakob, Rihter Rudolf, Škrabar Marija, Štrukelc Zalka, Šlebir Franc, Zamljen Jožica, Zamljen Alojzija.

DE konfekcija frotirja

Od 102 zaposlenih je posojilo vpisalo 95 delavcev v znesku din 101.400,00. Posojila niso vpisali naslednji delavci: Marolt Jožica, Robida Karel, Ulčar Ivanka.

DE barvarna

Od 21 zaposlenih je posojilo vpisalo 20 delavcev v znesku din 32.700,00. Posojila ni vpisal Fetič Salija.

DE vzdrževanje in energetika

Od skupno 45 zaposlenih je posojilo vpisalo 43 delavcev v skupnem znesku din 58.900,00. Posojila nista vpisala Kadunc Janez in Vrankar Jakob.

DE strokovne službe TOZD frotir

Od 49 zaposlenih je posojilo vpisalo 45 delavcev v znesku din 83.400,00. Posojila niso vpisali Cof Marija, Janežič Marija, Kavčič Vida, Zavrl Ela.

Skupno TOZD frotir

Od skupno 593 zaposlenih je posojilo vpisalo 566 delavcev oz. 95,4 % v skupnem znesku din 691.500,00.

TOZD SVILA

DE — uprava svile

Od 10 zaposlenih delavcev so svi vpisali posojilo v skupnem znesku 20.100,00 din t. j. 100 %.

DE konfekcija svile

Od 35 zaposlenih je vpisalo posojilo 22 delavcev v znesku din 27.600,00 t. j. 62,8 %. Posojila niso vpisali: Čevka Dragica, Keš Marinka, Kuhar Ljudmila, Kregar Marija, Kregar Vera, Sušnik Ana, Vrankar Kristina, Sink Fanika, Klemenc Anica, Maleš Marija, Aleš Milena, Žagar Jožica, Lunder Nuša.

DE tkalnica svile

Od 22 zaposlenih je vpisalo posojilo 22 delavcev v skupnem znesku din 28.200,00 t. j. 100 %.

Skupno TOZD svila

Od skupno 67 zaposlenih je posojilo vpisalo 92 delavcev v znesku 167.300,00 din, t. j. 89,3 %. Posojila niso vpisali naslednji delavci: Čož Ciril, Hribar Anton, Kališnik Metka, Klemenc Anton, Košir Ana, Koželj Franc, Rozman Vinko, Burkeljca Stane, Sodnik Metod, Bajramovski Camdi.

G. M.

Kje je denar za menzo?

V zadnjem četrtletju leta 1972 in prvem četrtletju leta 1973 smo delali skupaj dodatno 4 dni. Zasluzek teh dni je bil namenjen za sofinanciranje izgradnje obrata družbene prehrane. Po izračunih je bilo iz tega naslova ustvarjenih 545.352,— din investicijskih sredstev.

Za izdelavo načrtov za menzo smo vložili 436.502,50 din. Ostala razlika 108.849,50 din se vodi v knjigovodstvu kot prosta sredstva za investicije, uporablja pa

se za obratne namene. Povedano z drugo besedo — ta denar se obrača v rednem poslovanju podjetja in je zato potrebno toliko manj kredita.

Sredstva so bila zbrana namensko za gradnjo obrata družbene prehrane. Ker je predvidena izgradnja takega obrata v okviru občine Kamnik, bodo o eventualni spremembi uporabe teh sredstev odločali organi upravljanja.

S. D.

Novo sprejeti delavci na praktičnih vajah. V tovarni je pred kratkim spet zagorel stroj. Ti primeri nas še posebej opozarjajo kako moramo biti vedno pripravljene, da nas ogenj ne preseneti.

Nov prometni režim v Ljubljani (2)

Vprašanje kje, kako, koliko časa in po čem parkirati avtomobil je tudi eno izmed vprašanj, ki živo zanima avtomobiliste na poti po Ljubljani.

Odlok o ureditvi cestnega prometa v Ljubljani določa pet vrst javnih parkirnih prostorov To so:

- splošni javni parkirni prostori,
- posebni javni parkirni prostori,
- javni parkirni prostori za tovorna motorna vozila,
- javni parkirni prostori za avtobuse v medkrajevnem prometu,
- javni parkirni prostori za turistične avtobuse.

Splošni javni parkirni prostori so vozišča javnih cest in druge prometne površine, na katerih s predpisi ali s prometnimi znaki parkiranje ni prepovedano. Vendar pa je v ožjem središču mesta režim parkiranja nekoliko strožji. Določeno je namreč, da je parkiranje možno le tam, kjer je to s prometnim znakom dovoljeno. Katero območje sodi v cono ožjega središča mesta? To je območje, ki ga omejujejo: Trg OF — Resljeva cesta — Kopitarjeva ulica — Krekov trg — Grajski predor — Karlovska cesta — Cojzova cesta — Aškerčeva cesta — trg MDB — Prešernova cesta, (območje znotraj cestnega obroča).

Prometne površine splošnih javnih parkirnih prostorov za osebna vozila so: Dvorčakova ulica, M. Pijadejeva cesta od Pražakove ulice proti trgu OF in od Prečne ul. do Trubarjeve ceste, Trubarjeva cesta od severni strani od Prečne do Resljeve ceste, Vegova ulica, Gosposka ulica ob zahodni strani od Dvornega trga do Peternele ulice, Peternelova ulica, Dvorni trg, Turjaška ulica, Novi trg, Breg ob zahodni strani, Trg francoske revolucije, Emonska cesta, Rimska cesta, Snežniška ulica ob vzhodni strani, Trg MDB ob zahodni strani do Aškerčeve ceste do Rimske, Gregorčičeva ulica, od Prešernove ceste do Igriške ulice in ob južni strani od Igriške do Vegove ulice, Igriška ulica in ob južni strani od Igriške do Vegove ulice, Igriška ulica ob vzhodni strani od Erjavčeve ce-

ste do Gregorčičeve ulice, Križevniška ulica ob južni strani, Salendovra ulica ob severni strani, Gornji trg, Levstikov trg, Gallusovo nabrežje in jama ob Kersnikovi ulici.

Na teh površinah je dovoljeno neomejen čas parkiranja in se ne plača uporabnina prostora.

Posebni javni parkirni prostori so prostori:

- kjer je parkiranje organizirano,
- kjer je parkiranje časovno omejeno,
- ki so rezervirani za potrebe organizacij združenega dela, drugih organizacij in organov,
- ki so rezervirani za avtotaksije in rent a car,
- za sejem motornih vozil.

Posebni javni parkirni prostori, kjer je organizirano parkiranje vozil so:

- parkirišče hotela Turist od 6. do 22. ure
- parkirišče Pogačarjev trg od 5. do 19. ure
- parkirišče Krekov trg od 5. do 19. ure
- parkirišče UNION od 0. do 24. ure
- parkirišče Trg osvoboditve od 7. do 20. ure
- parkirišče Trg revolucije od 5. do 20. ure
- parkirišče Tivoli od 5. do 20. ure
- parkirišče Zale I. od 11. do 15. ure
- parkirišče Zale II. od 11. do 18. ure.

Parkiranje vozil na površinah, kjer je parkiranje organizirano mora voznik plačati uporabnino za prostor. V katerem dnevnem oziroma nočnem času je treba plačati uporabnino je razvidno iz časov, ki so navedeni poleg prej navedenih parkirišč oziroma na prometnem znaku, ki označuje posamezno parkirišče. V ostalem času je parkiranje prost.

Višina uporabnine za parkirni prostor znaša 4 din za parkiranje do treh ur. (Ta način in višina plačila uporabnine, kot je določeno v odredbi, bo uveden, ko bo z republiškim zakonom razveljavljen občinski odlok o komunalnih taksah).

O rezerviranih parkirnih prostorih za potrebe organizacij združenega dela, drugih organizacij in organov.

Razumljivo, da je vrsta raznih organizacij in organov, ki morajo imeti, za to da jim je njihova dejavnost omogočena, na razpolago nekaj javne cestne površine. To so predvsem mišljene tiste površine, ki so nujno potrebne bodisi kot operativni prostori za nakladanje in razkladanje blaga, možnosti dostopa do določenega mesta ali podobno.

pridobitev v ta namen rezervirane parkirne površine je možna in jo določa na prošnjo zainteresiranega organa pristojni organ za promet Skupščine mesta Ljubljane. O tem pa je še potrebno predhodno mnenje komisije za promet pri IS SML, območne krajevne skupnosti in pristojnega organa občinske skupščine.

V te namene rezervirani parkirni prostori, označeni z ustreznimi znaki in označbami na vozišču razumljivo, so na razpolago le za vozila organov in organizacij, katerim so dodeljeni pod pogoji uporabe, vzdrževanja in plačila uporabnine.

Poglejmo še, kako je po novem urejen režim časovno omejenega parkiranja, kjer mora voznik namestiti lastno parkirno uro v vozilu na vidnem mestu vetrobranskega stekla (modra cona). Take površine v ožjem središču mesta so:

- Vošnjakova ulica,
- Kersnikova ulica ob vzhodni strani,
- Puharjeva ulica ob južni strani,
- Valvasorjeva ulica od Veselove do Subičeve ulice,
- Veselova ulica od Prešernove
- Pražakova ulica ob Južni strani med Titovo cesto in Cigaletovo ulico,
- M. Pijadejeva cesta od Tavčarjeve ulice in ob vzhodni strani od Čufarjeve ulice do Pražakove

- ulice,
- Dalmatinova ulica od Miklošičeve ceste do M. Pijadejeve ceste in ob severni strani od Titove ceste do Miklošičeve ceste,
- Mestni trg.

Na teh parkirnih površinah je parkiranje časovno omejeno do največ dve uri in brezplačno. Omejen čas parkiranja je označen tudi na prometnem znaku. V smislu predpisov je ta režim določen tako, da mora voznik po preteku označenega časa vozilo odpeljati. Tak režim velja v delavnikih od 6. do 18. ure.

Kasnejše »naravnavanje« kazalcev parkirnih ur med časom parkiranja seveda ni dovoljeno. Nič ne pomaga, čas je v tem primeru nekaterim voznikom naklonjen, nekaterim pa je. Vozilo je treba odpeljati čim poteče čas in napraviti prostor drugemu.

(Se nadaljuje)

Marjan Metljak

O ščitni žlezi in raku te žleze

dr. Marjan Erjavec

Ščitnica je žleza na vratu, o kateri marsikdo ne ve kaj prida. Ploščata je, metaljaste oblike in leži pred sapnikom: odtod tudi njeno drugo ime — predsapnica. Njena edina, vendar dovolj tehtna naloga je zbiranje joda iz krvi in izdelovanje jodirane beljakovine, znane pod imenom tiroidni hormon, ki je soodgovoren za presnovo sleherne celice v telesu. Včasih tega hormona ni in tedaj se pojavijo bolezniki kot tiroidni kretenezem in miksedom, ki sta dve obliki posledic upočasnjene celične presnove.

Mnogo pogostejše pa je dejavnost žleze prevelika, hormona v telesu je preveč; celična presnova je škodljivo zvišana. Ta bolezen je obče znana bazedovka in se pojavi predvsem pri ženskah.

Še pogostejše se pojavlja golša, ki je skupno ime za razne bule, ki nastajajo v ščitnici, ne glede na njihovo velikost, naravo in mesto nastanka; med dvema ducatema ljudi bo vsaj eden golšav. Golšavost je včasih zvezana z daljšim prebivanjem na področju, kjer v vodi ni dovolj joda; spet drugič pa nastaja brez trdnjše zveze z dejavniki okolja. Navadno golša ni nevarna, le nadležna; kirurgi jo brez posebnih težav odstranjujejo z operacijo.

Včasih pa je bula v tej žlezi prvi znanilec raka ščitnice, zločestne golše, ki bolnika vedno usmrti, če je ne zdravimo.

Bula je torej prvi in navadno edini zgodnji znak raka te vrste, ki ga bolnik morda sploh ne zazna. Še teže pa spoznamo, če se razvije znotraj nezločestne golše. Enakomerno, obojestrano

ska povečana ščitnica ni sumljiva, ker se rak vedno prične na enem samem mestu v žlezi.

Napredovale in zanemarjene oblike raka kažejo najrazličnejša znamenja glede na vrsto rasti oziroma zasevkov. Bula na vratu postaja vedno večja, vrašča v okolico in utegne bolnika dušiti — in zadušiti. »Kratka sapa« pove, da so prizadeta tudi pljuča, bolečine v pasu kažejo na zasevke v jetrih, najedene kosti pa povzročajo vedno hujše »revmatične« bolečine.

Raka ščitnice odkrije vesten zdravniški pregled. Zločesto mesto se tiplje kot zatrdlina, podobna tršemu siru, medtem ko so nezločeste bule elastične, kot npr. gumijske žogice. Dokazemo pa to hudo bolezen s pregledom tkiva, ki ga poskusno izreže kirurg, ali pa s pregledom posameznih celic, ki jih posrkamo iz bule s tanko iglo.

Usoda teh bolnikov je odvisna predvsem od zgodnje diagnoze. Ko je rakovine še malo, jo lahko kirurg izreže v celoti; po potrebi pa učinek kirurškega posega podkrepi še kasnejše obsevanje.

Ko pa je bolezen prešla meje v katerih lahko bula še operiramo, pa o bolnikovi usodi odloča zvrst rakavih celic. Nekatere »zrelejše« oblike rastejo razmeroma počasi in obdrže delno lastnosti materinskega tkiva, med drugim tudi zmoglost zbiranja joda iz krvi. Čeprav so take bule že napredovale in se razsejale, jih uspešno ozdravimo z radioaktivnim jodom, ki ga rakave celice sprejmejo vase kot »trojanskega konja«, v katerem se skrivajo sevanja, ki se nato sproščajo v celicah in jih uni-

(Nadaljevanje na 11. strani)

Zanimivosti - Zanimivosti - Zanimivosti

ITMA 79 v Hannoveru

Evropski komite proizvajalcev tekstilnih strojev Cematek, ki prireja že od leta 1951 vsake štiri leta mednarodno razstavo tekstilnih strojev (ITMA), je letos zaupal to odgovorno nalogo, organizacijo ITMA 79, ki bo že 8 po vrsti, Strokovnemu združenju za tekstilne stroje VDMA, Frankfurt/Main. Razstava bo v času od 2. do 11. oktobra 1979 v Hannoveru. ITMA je najpomembnejša strokovna razstava tekstilnih strojev na svetu in prihrani proizvajalcem strojev udeležbo na mnogih manjših razstavah.

Zanimanje za kemična vlakna bo naraščalo

Na letni konferenci Internacionalne tekstilne organizacije v Baslu je zastopnik firme Sandoz izjavil, da bo povpraševanje po tekstilu predvidoma do konca tega stoletja naraslo na 8,5 kg tekstila na prebivalca, med tem ko je sedanja poraba 3,5 kg. Velik del tega povečanja odpade na kemična vlakna. Po njegovih izjavah bodo do leta 2000 sintetična vlakna predstavljala

80 do 85 % celotne porabe vlaken. Istočasno napoveduje naza-dovanje v povpraševanju po bombažu. Poraba bo do leta 2000 padla na 15 do 20 % in poraba volne na 5 %. Tekstilni eksperti zastopajo nadalje mnenje, da v naslednjih 25 letih ne bodo razvili novih kemičnih vlaken.

Mešani bombaž

Do sedaj se je uporabljal v glavnem bombaž za izdelovanje materialov za posteljno perilo. Vedno bolj prihajajo v ospredje mešane tkanine, predvsem mešanice iz poliestra in bombaža v razmerju 50:50, ki so zelo močne in obstojne. Rjuho iz tega materiala na primer lahko operemo 500-krat, preden se pokažejo znaki obrabe. Pri rjuhah iz bombaža pa se pokažejo ti znaki že po 250-kratnem pranju. Torej noben čudež ni, če stalno narašča prodaja perila iz mešanice poliestra in bombaža. Iste tendence je mogoče opaziti tudi pri barvastih posteljnini.

Oblačila za prosti čas

JEANS, JEANS IN ZOPET JEANS

V letu 1975 je bilo v Nemčiji prodanih 37,5 milijonov kavbojk. To je bilo 2,2 milijona komadov ali 6,2 % več kot v prejšnjem letu. Od tega odpade 45 % kavbojk na otroške kavbojke. Na drugem mestu so kavbojke za moške z 31 % (11,5 milijonov komadov), tem pa sledijo kavbojke za žene in dekleta s 24 % (9 milijonov komadov). V prodaji kavbojskih oblačil zavzemajo večji del kavbojke in sicer kar 75 % celotne prodaje.

V celotni proizvodnji moških hlač zavzemajo kavbojke 37 %. To število še narašča. Pri moških oblekah in suknjičih pa zavzemajo obleke in suknjiči 16 %.

50 kg umetne svile na dan

1889 je Chardonnet prikazal na svetovni razstavi v Parizu prvi predilni stroj za umetno svilo. Dve leti kasneje je njegova tovarna v Besanconu proizvajala 50 kg umetne svile na dan. Kmalu se je pojavila v Nemčiji konkurenca. Max Fremery in Johannes Urban, očeta današnje firme Enka Glanzstoff sta v Nemčiji začela proizvajati umetno svilo.

Proizvodnja viskoze

Angleži so na tem področju prispevali postopek, ki je eden najpomembnejših za gospodarstvo. Iz celuloze so napravili viskozo — gost sirup oranžne barve. Ta proces je pomemben, ker z njim dobimo Reyon (viskozni filament) in celulozno volno (viskozna vlakna).

V Bolgariji so izdelali nove brezčolnice statve

Bolgarski tehnični razvojni oddelek za izdelavo tekstilnih strojev je pred kratkim končal z izdelavo dveh novih modelov tkalskih strojev za izdelavo 205 cm širokih in 800 g/m² težkih volnenih in bombažnih tkanin. Stroji iz »Jantra« Gabrovo delajo s hitrostjo 200 do 230 obratov na minuto in po poročilih bolgarskega tiska imajo ti stroji za 30 % večjo storilnost.

Avstralska družba proizvajalcev volne (AWC) predvideva, da bo imela na koncu letošnje sezone (junij 1976) na zalogi preko 1,5 milijonov bal volne, kar je malo manj kot v lanski sezoni.

Za proizvodnjo 1 kg povprečnih oblačil je potrebnih v Zvezni republiki Nemčiji 89 DM, v Italiji 70 DM, na Portugalskem 40 DM, v Kongkongu 37 DM in v Singapurju 31 DM. Seveda stroški za izdelavo konfekcije niso absolutno merilo za kalkulacije, kljub temu pa se moramo zamisliti nad temi številkami.

Celulozna vlakna

V nasprotju z mlajšimi »sintetikami« sta predvsem perlon in najlon »celulozna«. V svetovni porabi vlaken zavzemata kar 19 %.

Zaradi nekoliko boljšega stanja pri naročilih so nekateri strokovnjaki mnenja, da je tekstilna industrija že izven krize. Kljub temu mora biti jasno, da bo leto 1976 zahtevalo izredne napore. Predvsem bo težko dvigniti cene na takšno višino, da bodo pokriti stroški. V času krize so se namreč cene v uničujočem konkurenčnem boju zelo znižale. Težko bo tudi pokriti nastalo izgubo. Zveza tekstilne industrije v deželi Bayern je 11. februarja sporočila, da se mora

izkoristiti vse možnosti znižanja stroškov, da bi se izboljšala gospodarska baza podjetij.

— Nezadovoljivo je potekalo leto krize 1975 tudi za proizvajalce kravat kljub zelo bogati ponudbi modnih barv. Po podatkih nemške tekstilne zveze od 10. februarja 1976 so proizvajalci kravat zabeležili 8 % minusa, kar predstavlja 13 milijonov komadov.

— Edina rešitev je po mnenju hamburškega strokovnjaka — svetovalca Angermanna **specializacija**. Na tekstilnem področju npr. ponudba modnih artilov.

— Leto 1975 je prineslo tudi naza-dovanje v porabi vlaken. Kot poročajo švicarski tekstilci v komunikatu 23. februarja 1976, je padla poraba vlaken v Zapadni Evropi v prvem polletju 1975 v primerjavi z istim obdobjem v letu 1974 za 21,1 %. V Švici je padla poraba za 16,7 %, v Zvezni republiki Nemčiji za 23,2 % in v Belgiji celo za 42,7 %.

— Zmanjšano ponudbo bombaža, ki je povzročila občuten porast cen bombažu, sta po mnenju Inštituta za bombaž Frankfurt/M v glavnem povzročila dva dogodka: mnogi pride-lovalci bombaža so zaradi padca cen bombaža v letu 1974 začeli gojiti sojo namesto bombaža. Poleg tega se v mnogih deželah izredno slabe vremenske razmere zmanjšale hektarski do-nos bombaža.

— V zadnjem času imajo bombažne tkalnice velike probleme pri formiranju cen, ker morajo vkalkulirati višjo ceno surovin. Tako se je zvišala cena bombaža za srednjo kvaliteto v času od začetka 1975 do februarja 1976 za 40 %. Pri težkih surovinah (dekorativne in industrijske tkanine) pomeni to zvišanje blizu 20 % prodajne cene. Celotno pri lahkih tkaninah (batist, saten) predstavlja to zvišanje bremeni-tev za dodatnih 7 %.

(Nadaljevanje z 10. strani)

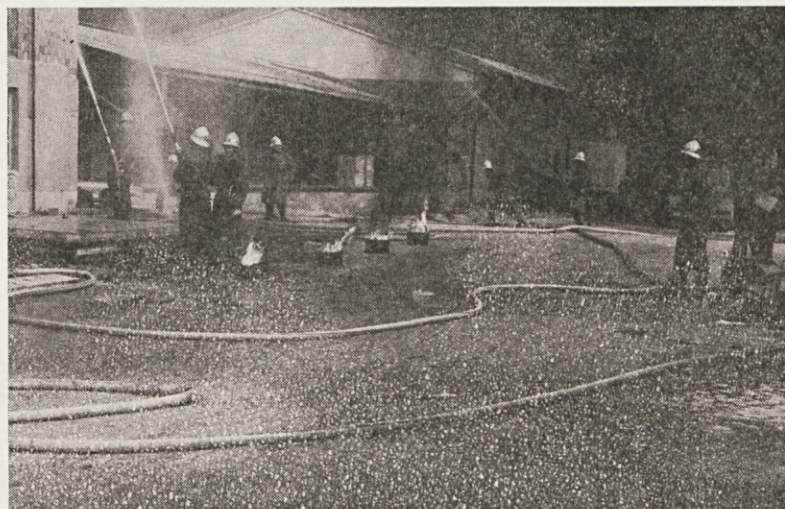
čijo. Učinek tega sevanja podpi-ramo še z dolgotrajnim hormo-nalnim zdravljenjem.

Usoda bolnikov, ki so zboleli za »nezrelo« obliko raka ščitnice, je zapečatena, čim rakovine ne moremo več izrezati v celoti. Te bule rastejo silno hitro, predvsem na vratu samem, pa tudi po notranjih organizmih. Z obsevanjem zaustavimo rast le za krajši čas. Bolnika hitro pobere krvavitev, pljučnica ali drugi zapleti, ki se jim oslabele telo ne more več upirati. Na srečo pa tudi to vrsto tumorjev v zadnjem času vse zanesljiveje diagnosticiramo in tudi vse uspešneje zdravimo z obsevanjem in zdravlili.

Kako se obvarujemo raka ščitnice?

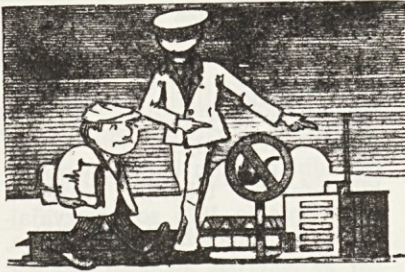
Poznamo le en način: čim smo zapazili na vratu bulo, poiščimo vestnega zdravnika. Navadno je bula nedolžna; le včasih gre za hujšo bolezen. Nikakor in nikoli pa narave tega pojava ne pre-sojajmo sami! O potrebi temeljitejšega pregleda naj odloči zdravnik. Le tako bo mogoče bolezen odkriti in jo odstraniti pravočasno.

Gasilske enote so izvajale kombinirane vaje z obrambo in napadom.

Kadrovske vesti

Sprejeti na delo:

Uršič Marija v DE 10 za določen čas, Levec Majda v DE 10 — za določen čas, Šorn Kristina v DE 10 — za določen čas, Juliant Jožica v DE 10 — za določen čas, Repnik Vida v DE 10 — za določen čas, Hlade Majda v DE 10 — za določen čas, Slapnik Marija v DE 10 — za določen čas, Huzejrović Hasan v DE 13, Rogač Karel v DE 13 — vrnitev iz JLA, Kurbarović Šefkija v DE 15, Plahuta Franc v DE 20, Kužnik Adolf v DE 30 — komercialna služba, Plahutnik Anton v DE 30 — komercialna služba, Frelj Danijel v DE 30 — splošna služba.

Odhodi delavcev iz delovne organizacije:

Blagojević Svetlana iz DE 14 — sporazumna razrešitev, Tomc Marija iz DE 14 — sporazumna razrešitev, Lunder Branko iz DE 13 — samovoljna zapustitev dela, Novak Franc iz DE 20 — sporazumna razrešitev, Zamljen Stanko iz DE 30 (komercialna služba) — disciplinska razrešitev, Matjaž Klemen iz DE 30 (komercialna služba) — lastna odpoved.

Rodili so se:

Dacar Mariji — sin
Kokalj Tatjani — hči
Krivorotov Milojki — sin
Prelec Veri in Jožetu — sin
Šnabl Veri — sin
Zavrli Mariji — sin

Mamicam in očkom čestitamo k srečnemu dogodku, otročičkom pa želimo zdravje in dobro počutje.

Poroke:

Vrankar Francka, por. RAK.

Na novi življenjski poti ji želimo mnogo skupne sreče in zadovoljstva.

Nesreče:

Hančič Nikolaj iz DE 41 — obratna nezgoda, Rak Fani iz DE 10 — obratna nezgoda, Škrlep Marička iz DE 30 (kadrovske socialni oddelek) — na službeni poti.

ZAHVALA

Ob izgubi moje mame se zahvaljujem za podarjeni venec in izrečeno sožalje, vsem v skladišču gotovih izdelkov, v komercialni in trgovini.

Se posebna hvala vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti.

Tone Klemen

RAZLAGA

»Tone, ti si bolj brihtne glave. Razloži mi, kakšna je razlika med bruto in neto osebnim dohodkom.«

»Kaj bi ti razlagal. Zame je bruto osebni dohodek tisti, ki ga dobim v podjetju, neto pa tisti, ki ga dam ženi.«

NE POTREBUJE MOŽA

Neko premožno neporočeno žensko srednjih let so vprašali, zakaj se ni poročila. Takole je odgovorila:

»Doma imam psa, ki vedno renči; imam tudi papagaja, ki me ves dan psuje; in mačko imam, ki je vse noči ni doma. Povejte mi, če sploh potrebujem še moža...«

— Zaenkrat boste imeli 2000 din osebnega dohodka. Kasneje pa še več.
— Dobro! Potem pridem raje kasneje.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi dragega sinčka Jožkota se najlepše zahvaljujem sodelavkam gospodarsko-finančne službe za darovano cvetje in za tolažilne besede v najtežjih dneh.

Marinka Gomiršek

ZAHVALA

Zahvaljujem se sodelavcem iz DE vzdrževanje za izraženo sožalje ob smrti mojega očeta Šubic Viktorja in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Šubic Miro

VARČEVANJE

Upravni odbor nekega podjetja je razpisal nagrado 25.000 dinarjev za člana kolektiva, ki bi podal najboljši predlog, kako bi podjetje doseglo pomembne denarne prihranke. Prvo nagrado je dobil domiselni mladi delavec, ki je predlagal, naj znaša v bodoče ta nagrada samo 5.000 dinarjev.

VSAK PO SVOJE... FORMAR LIVČEK IZLOČA SREDSTVA

DVA RUSKA PREGOVORA

— Ne govori da si se učil, ampak pokaži, kaj si se naučil!
— Kdor govori — seje, kdor posluša — žanje!

»KAMNIŠKI TEKSTILEC«

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE

»SVILANIT« KAMNIK

GLASILO UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR:

Balantič Silvo, Hubad Anka, Lipovšek Peter, Mišič Danica, Novak Marjan

ODGOVORNI UREDNIK Konda Alojz

NAKLADA: 700 IZVODOV

TISK: »Djuro Salaj« TOZD Papirkonfekcija Krško